اسحق ارزانی

رئیس کل بانک مرکزی ترسیم کرد؛

چشم انداز نرخ ارز، تورم و نقدینگی در ۱۴۰۳؛ شاخص‌ها بر وفق مراد خواهد بود!

فرزین گفت: بانک مرکزی در سال جاری سیاست تثبیت اقتصا دی را در دستورکار قرار داد که به دنبال اجرای این سیاست آرامش در بازارها برقرار گردید. مادامی که نقدینگی و انتظارات تورمی کنترل شود، نرخ ارز افزایش شدیدی نخواهد داشت.

در زمینه سرمایه گذاری با آزادسازی منابع و نیز گشایش‌هایی که در همین دو سه هفته اخیر در برخی کشورها رخ داده و فاینانس‌های بسیار خوبی که انجام شده است، انتظار می‌رود رشد سرمایه گذاری کشور مستقیما متاثر گردد.

گروه اقتصادی – مهم‌ترین سوال مردم در سال ۱۴۰۳، روند شاخص‌های کلان اقتصادی در سال آینده است؛ اینکه در ۱۴۰۳، نرخ ارز و تورم چه سمت و سویی خواهند داشت؟ آیا باید منتظر جهش ارزی باشند یا سیاست گذار مانع از جهش ارزی و تورمی خواهد شد؟

این‌ها نمونه‌ای از سوالات و ابهاماتی است که هر ساله، این روزها برای مردم مطرح می‌شود. این در حالی است که در سالی که به روزهای پایانی آن نزدیک می‌شویم، روند شاخص‌های اقتصادی با فراز و فرود همراه بوده است؛ برای نمونه، شاخص ارزی با توجه به اجرای سیاست تثبیت اقتصادی و ارزی بانک مرکزی، به طور نسبی مدیریت شد و نرخ دلار که در اسفندماه سال قبل به مرز ۶۱ هزار تومان هم رسیده بود، این روزها به کانال ۶۰ هزار تومان رسید، اما در یکی دو روز اخیر با کاهش به محدوده ۵۹ هزار تومان همراه شده است. به بیان دیگر بر خلاف پیش بینی‌ها از جهش ارزی به کانال‌های ۷۰ و ۸۰ هزار تومانی، شاخص ارزی در محدوده اسفندماه سال گذشته است.

همچنین آخرین آمار رسمی از تغییرات شاخص قیمت کالاها در پایان بهمن ماه، نشان می‌دهد نرخ تورم سالانه منتهی به یازدهمین ماه سال با روند کاهشی نسبت به ماه‌های قبل، به رقم ۴۲.۵ درصد رسیده و تورم نقطه به نقطه کل کشور نیز ۳۵.۸ درصد شده است، در حالی است که شاخص‌های مذکور در بهمن ماه سال گذشته روند متفاوتی داشتند، به گونه ای که نرخ تورم سالانه در بهمن سال قبل ۴۷.۷ و نرخ تورم نقطه به نقطه نیز در بهمن سال گذشته ۵۳.۴ درصد بود؛ بنابراین تا به امروز نرخ تورم در مقایسه با سال قبل، روند کاهشی داشته است.

در کنار شاخص ارزی و تورم، نرخ رشد نقدینگی نیز در ماه‌های گذشته با کاهش همراه بوده است. به گونه‌ای بر اساس آخرین آمار رسمی بانک مرکزی، نرخ رشد نقدینگی منتهی به دی ماه، ۲۵.۲ درصد بوده که نسبت به قله ۴۲.۸ درصدی در مهرماه ۱۴۰۰ یعنی در ماه‌های شروع به کار دولت سیزدهم، کاهش معناداری داشته و به ۳۱.۷ درصد در دی‌ماه کاهش یافته است؛ بنابراین شاخص‌های ارزی، تورم و نقدینگی از ابتدای سال تا هفته‌های پایانی سال، روند تقریبا قابل قبولی را نسبت به سال قبل پشت سر گذاشته اند و حالا ترسیم آینده این شاخص‌ها در سال آتی، بسیار اهمیت دارد تا سرمایه گذاران و مردم بتوانند برنامه ریزی داشته باشند. چشم اندازی که رئیس کل بانک مرکزی شفاف سازی کرده است.

رئیس کل بانک مرکزی به تازگی در دیدار پایان سال مدیران عامل بانک‌ها به این موضوع پرداخت. فرزین با اشاره به آخرین شاخص‌ها و تحولات اقتصادی کشور در بخش‌های مختلف تاکید کرد: براساس آمارهای مقدماتی، نرخ رشد اقتصادی کشور طی ۹ ماهه سال جاری نسبت به مدت مشابه سال قبل معادل ۴.۵ درصد بوده که با توجه به شرایط فعلی و نرخ رشد کشورهای منطقه در سال ۲۰۲۳ نرخ رشد مطلوبی محسوب می‌شود.

وی افزود: در دوره مورد بررسی بخش نفت نرخ رشد بالای ۱۶ درصد را تجربه کرده است که ناشی از اجرای طرح‌های توسعه‌ای در راستای افزایش ظرفیت تولید نفت کشور در سال جاری بوده است. امید است در سال آینده نیز به دلیل سرمایه‌گذاری‌های صورت گرفته در این حوزه، رشد این بخش تداوم یابد. به گفته رئیس کل بانک مرکزی، در بخش خدمات نیز بر خلاف رویه رشد پایین سال‌های گذشته، نرخ رشد حدود ۴ درصد بوده و در برخی بخش‌ها مانند حمل و نقل و بخش‌های عمده فروشی و خرده فروشی نیز نرخ‌های رشد مناسبی محقق شده است.

تشدید انتظارات تورمی در آغاز سال جاری

فرزین در خصوص وضعیت تورم و نقدینگی گفت: در ابتدای سال جاری کشور با تشدید انتظارات تورمی و افزایش نرخ تورم ـ بخصوص در فروردین ماه ـ مواجه بود که با اجرای برنامه‌ها و اقدامات بانک مرکزی تورم نقطه به نقطه شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی در سال ۱۴۰۲ روند کاهشی چشمگیری به خود گرفت. به نحوی که بر اساس محاسبات بانک مرکزی نرخ تورم نقطه به نقطه از ابتدای سال جاری تا پایان بهمن ماه ۲۲ واحد کاهش پیدا کرده است. برای پایان سال جاری نیز برآورد می گردد نرخ تورم نقطه به نقطه در سطح مناسبی از کانال ۳۰ درصد قرار گیرد که این امر مطابق با هدف از پیش تعیین شده است.

هدف گذاری نرخ تورم و نقدینگی در پایان ۱۴۰۳

رئیس کل بانک مرکزی تصریح کرد: هدف نرخ رشد نقدینگی در پایان سال جاری، حدود ۲۵ درصد تعیین شده که در دی ماه نیز نرخ رشد نقدینگی معادل ۲۵.۲ درصد بوده است. باید توجه نمود نرخ رشد ۲۵ درصد معادل نرخ رشد نقدینگی تعادلی بلندمدت اقتصاد ایران در ۴۰ سال اخیر است. دستیابی به این مهم به معنای عبور و پشت سر گذاشتن یک دوره پرفشار نقدینگی ۴ ساله و رسیدن به شرایطی باثبات براساس متغیرهای اقتصاد کلان است.

فرزین تصریح کرد: برنامه‌ریزی بانک مرکزی، دستیابی به نرخ رشد نقدینگی ۲۳ درصد با دامنه مثبت و منفی ۲ درصد در پایان سال آینده است. تغییر اندک نرخ رشد هدف سال آینده نسبت به سال جاری به دلیل بهبود رشد اقتصادی و ممانعت از اثرات رکودی کنترل نقدینگی می‌باشد.

به گفته رئیس شورای پول و اعتبار، برنامه بانک مرکزی برای نرخ تورم در سال ۱۴۰۳، قرار گرفتن نرخ تورم نقطه به نقطه پایان سال ۱۴۰۳ در کانال ۲۰ درصد است که در این صورت هدف بلند مدت در دسترس خواهد بود.

شرط رئیس کل برای عدم جهش ارزی در ۱۴۰۳

اما موضوع مهم وضعیت ارزی کشور دیگر محور صحبت‌های رئیس کل بانک مرکزی بود. فرزین درباره آخرین وضعیت ارزی کشور گفت: بانک مرکزی در سال جاری سیاست تثبیت اقتصادی را در دستورکار قرار داد که به دنبال اجرای این سیاست آرامش در بازارها برقرار گردید. مادامی که نقدینگی و انتظارات تورمی کنترل شود، نرخ ارز افزایش شدیدی نخواهد داشت. وی تصریح کرد: از ابتدای سال تاکنون حدود ۷۸ میلیارد دلار ارز به نرخ حمایتی و غیرحمایتی تخصیص داده شده که از این میزان حدود ۶۷ میلیارد دلار تامین و پرداخت گردید. این عملکرد در زمینه تامین ارز مورد نیاز کشور یک رکورد محسوب می‌شود. رئیس کل بانک مرکزی گفت: منابع ارزی بانک مرکزی رشد بسیار خوبی نسبت به سال‌های گذشته تجربه کرده و میزان ارز عرضه شده به بازار نسبت به سال‌های ۱۳۹۹، ۱۴۰۰ و ۱۴۰۱ قابل توجه بوده که منجر به رشد تشکیل سرمایه به ویژه در ماشین آلات شده است. فرزین افزود: در حال حاضر حراج سکه و طلا در مرکز مبادله طلا و ارز ایران صورت می گیرد و انتظار می‌رود در آینده فروش اسکناس ارز نیز در این مرکز انجام شود. توسعه فعالیت‌های مرکز مبادله یکی از برنامه‌های بانک مرکزی بوده و امید می‌رود بازار سلف و آتی نیز در این نهاد راه اندازی شود.

وی خاطرنشان کرد: در مجموع باید گفت با توجه به نسبی بودن متغیرها در اقتصاد، اهداف تعیین شده در ابتدای سال در حوزه متغیرهای واقعی اقتصاد و همچنین در خصوص متغیرهای پولی اقتصاد به تحقق نزدیک بوده است.

رئیس کل بانک مرکزی همچنین گفت: در حوزه ارزی یکی از مهم‌ترین سیاست‌های بانک مرکزی، آزادسازی منابع موجود در کشورهای خارجی است و امید می رود این مهم با همکاری دستگاه‌های مختلف در دولت محقق و از این منابع برای سرمایه گذاری و رشد اقتصادی کشور استفاده شود.

وی افزود: بانک مرکزی همچنان تلاش خواهد کرد با اعمال سیاست‌های ارزی، نوسانات نرخ ارز را به حداقل برساند و حضور بانک مرکزی در بازارهایی مانند طلا و ارز تداوم خواهد داشت. رئیس کل بانک مرکزی با تاکید بر اینکه هدف این بانک، تامین تمام منابع مورد نیاز سرمایه گذاری و تجارت کشور است گفت: در زمینه سرمایه گذاری با آزادسازی منابع و نیز گشایش‌هایی که در همین دو سه هفته اخیر در برخی کشورها رخ داده و فاینانس‌های بسیار خوبی که انجام شده است، انتظار می‌رود رشد سرمایه گذاری کشور مستقیما متاثر گردد.

فرزین افزود: بانک مرکزی به گونه‌ای در مرکز مبادله عمل خواهد کرد که برای طرح‌هایی که نیاز ارزی دارند، اوراق ارزی منتشر شود و حتی در حوزه فاینانس وارد خواهد شد تا این گونه سرمایه گذاری دچار محدودیت ارزی نشود. به گفته رئیس کل بانک مرکزی، عملکرد مطلوب نظام بانکی اولویت اصلی بانک مرکزی است و بانک مرکزی بنگاه اقتصادی نیست که به دنبال سودآوری باشد. در صورت حل مسائل و مشکلات نظام بانکی و خدمت رسانی مطلوب به مردم، بانک مرکزی در انجام ماموریت خود موفق محسوب می‌شود.

مدیرعامل شرکت شهر فرودگاه امام:

گردشگران خارجی فرودگاه امام افغان و اعراب هستند

گروه اقتصادی – مدیرعامل شرکت شهر فرودگاه امام خمینی(ره) گفت: آمارهای حدودی نشان می‌دهد که تردد گردشگران خارجی حدود ۱۵ تا ۲۰ درصد افزایش یافته که البته عمده آن مسافران اعراب و افغان هستند.

سعید چلندری در نشست خبری درباره برنامه‌های نوروزی فرودگاه امام اظهار داشت: در سالهای گذشته تکمیل پروژه ساخت ترمینال سلام غیر عملیاتی و مسکوت مانده بود که از دو سال گذشته به عنوان ترمینال زیارتی مورد استفاده قرار گرفت.

وی با بیان اینکه اخیرا فاز دو فرودگاه امام خمینی هم کلنگ زنی شد، ادامه داد: عملیات اجرایی فاز دو در سه جبهه کاری شروع شده‌است.

مدیرعامل شرکت شهر فرودگاه حضرت امام با اشاره به برنامه‌ریزی‌ها برای ارایه خدمات استاندارد به مسافران، گفت: تاخیرهای پروازی در فرودگاه امام کمتر از ۲۰ دقیقه است و اقداماتی در جهت توسعه پروازها انجام شده‌است. چلندری با بیان اینکه حدود ۲۴۰ هکتار به عنوان هسته پیشران در این منطقه برای سرمایه‌گذاری تعریف شده، ادامه داد: درآمد فرودگاه در ابتدای سال ۱۴۰۱ حدود ۱۰۰۰ میلیارد تومان بود، اما امروز درآمدهای هوانوردی و غیر هوانوردی این فرودگاه به ۴۳۰۰ میلیارد تومان رسیده و سال آینده درآمد بالای ۸۰۰۰ میلیارد تومان محقق می‌شود.

وی با تاکید کرد: اخیرا موضوعاتی در عرضه ارز در فرودگاه امام مطرح شد که این مشکلات ارتباطی به شهر فرودگاهی نداشت اما با انعکاس خوب اخبار از همکاری شرکت فرودگاه‌ها و بانک، این حیله و مکر دشمنان نظام خنثی شد. مدیرعامل شرکت شهر فرودگاه امام با اشاره میزان پیشرفت فیزیکی فاز دو گفت: کل فاز دو به وسعت ۱۰ برابر فرودگاه فعلی با امکانات جدید است و ساخت کل این پکیج حدود ۲.۵ میلیارد یورو هزینه در بر دارد. این پروژه در دو فاز تعریف شده‌است.

چلندری همچنین درباره آخرین وضعیت تردد مسافران و گردشگران خارجی از/به فرودگاه امام تاکید کرد: آمارهای حدودی نشان می‌دهد که تردد گردشگران خارجی حدود ۱۵ تا ۲۰ درصد افزایش یافته که البته عمده آن مسافران اعراب و افغان هستند.

پیش‌بینی مهم مشاور وزیر راه از قیمت مسکن در سال ۱۴۰۳

گروه اقتصادی – مشاور وزیر راه و شهرسازی، گفت: همزمان با امضای دستورالعمل احداث مسکن نیروهای مسلح، بیش از ۱۰ هزار واحد مسکونی به خانواده‌های نیروهای مسلح تحویل می‌شود و عملیات اجرایی تعدادی از واحدهای جدید آغاز خواهد شد.

به گفته سادات، عملیات اجرایی نهضت ملی مسکن از ۲ میلیون و ۴۰۰ هزار واحد عبور کرد که در سال آینده اثر خود را در بازار مسکن نشان می‌دهد.

مشاور وزیر راه و شهرسازی از برنامه امضای دستورالعمل احداث مسکن نیروهای مسلح بین وزارتخانه‌های راه و شهرسازی و دفاع در پانزدهمین جلسه شورای عالی مسکن به ریاست رییس جمهور بر داد.

جواد سادات مدیرکل حوزه وزارتی و مشاور وزیر راه و شهرسازی در خصوص مسکن و جزئیات شورای عالی مسکن توضیحاتی را ارائه و با اشاره به برگزاری پانزدهمین جلسه شورای عالی مسکن به ریاست رییس جمهور و با حضور وزیر راه و شهرسازی و استانداران و سایر اعضا اظهار کرد: جلسه شورای عالی مسکن با موضوع تامین مسکن نیروهای مسلح تشکیل شده است.

هدف‌گذاری برنامه چهارساله دولت سیزدهم کمک به احداث ۵۰۰ هزار واحد مسکونی کارکنان نیروهای مسلح بوده است که تاکنون عملیات اجرایی ۲۰۰ هزار واحد کارکنان نیروهای مسلح آغاز شده است.

وی افزود: قانون جهش تولید مسکن وزارت راه و شهرسازی را مکلف کرده است تا دستورالعملی را در همکاری با وزارت دفاع امضا کند که امروز با حضور وزرای راه و شهرسازی و دفاع، پشتیبانی و نیروهای مسلح این دستورالعمل امضا می‌شود.

وی اضافه کرد: مهم‌ترین ویژگی این دستورالعمل این است که زمین‌های بلااستفاده نیروهای مسلح با اولویت خانواده‌های آن‌ها وارد شبکه زمین کشور می‌شود و می‌تواند بسیاری از نیازهایی برخی شهرها در خصوص مسئله زمین وجود دارد، رفع کند.

مشاور وزیر راه و شهرسازی بیان کرد: همزمان با امضای دستورالعمل احداث مسکن نیروهای مسلح، بیش از ۱۰ هزار واحد مسکونی به خانواده‌های نیروهای مسلح تحویل می‌شود و عملیات اجرایی تعدادی از واحدهای جدید آغاز خواهد شد. سادات ظرفیت تعاونی‌های مسکن نیروهای مسلح را برای احداث واحدهای مسکونی کارکنان نیروهای مسلح مناسب ارزیابی کرد و افزود: بعد از تعیین تکلیف زمین، در همکاری با وزارت راه و شهرسازی کاربری زمین‌های معرفی شده نیروهای مسلح تعیین و پس از آن احداث واحدهای جدید در همکاری دو وزارتخانه آغاز خواهد شد. هم اکنون ظرفیت تعاونی‌های نیروهای مسلح مناسب است و کار را به سرعت پیش می‌برند.

وی با یادآوری اینکه فاصله جلسات شورای عالی مسکن کم شده که نویدبخش اقدامات مناسب دولت در بخش مسکن است، توضیح داد: در هر جلسه، موضوعات مختلفی با اولویت مطرح می‌شود که در این جلسات تامین مسکن اقشار کم درآمد مطرح و بررسی می‌شود تا موانع پیش رو برداشته شود. در جلسه چهاردهم شورای عالی مسکن عملیات بیش از ۶۰ هزار واحد مسکن برای اعضای هیات علمی‌ها و همچنین بخشی از واحدهای مسکونی نیروهای مسلح انجام شد. سادات از دیگر موضوعات محوری را که در جلسات شورای عالی مسکن پیگیری می‌شود، صنعت شهرها عنوان کرد و گفت: پیگیری صنعت شهرها با هدف مسکن کارگری در کشور آغاز شده است و هم اکنون به عدد ۱۴۰ هزار واحد در مسکن کارگری رسیده‌ایم. مدیر کل حوزه وزارتی وزارت راه و شهرسازی همچنین از برنامه تامین مسکن خبرنگاران، هنرمندان و ورزشکاران خبر داد و گفت: در خصوص مسکن کمیته امداد و بهزیستی تفاهمنامه‌ها امضا شده است تا مسکن این اقشار پیگیری شود.

به گفته سادات، عملیات اجرایی نهضت ملی مسکن از ۲ میلیون و ۴۰۰ هزار واحد عبور کرد که در سال آینده اثر خود را در بازار مسکن نشان می‌دهد.

وی تصریح کرد: تشکیل ۱۵ جلسه شورای عالی مسکن یک رکورد است و نشان از تلاش دولت و مدیران برای تامین مسکن مردم است. در سال آینده شاهد افتتاح‌های بیشتری خواهیم بود.

رئیس اتاق بازرگانی تهران:

وضعیت صنعت دارو بحرانی است

گروه اقتصادی – به گفته رئیس اتاق بازرگانی تهران سیاست انقباضی بانک مرکزی همه صنایع فعال در بخش خصوصی از جمله صنعت دارو را با مشکل تامین سرمایه در گردش روبه‌رو کرده و امروز صنعت دارو مبتلا به یک بحران شده است.

محمود نجفی عرب، رئیس اتاق بازرگانی تهران به سیستم انقباضی بانک مرکزی در تخصیص منابع به تولید ایراد وارد دانست و گفت: رئیس کل بانک مرکزی خود به اجرای این سیستم انقباضی اذعان دارند با این حال این سیستم تامین سرمایه در گردش شرکت‌های تولیدی را با کمبود روبه‌رو کرده است.

وی افزود: خیلی از شرکت‌های دارویی را می‌شناسم که در پرداخت حقوق و دستمزدهای پایان سال کارکنان خود دچار مشکل شده‌اند و این برآمده از همین کمبود سرمایه در گردش در همه صنایع از جمله صنعت دارو است، امروز صنعت دارو به کل مبتلا به یک بحران شده است.

نجفی عرب ادامه داد: بانک مرکزی این سیستم انقباضی را اجرا کرد تا نقدینگی را کنترل کند و تورم را کاهش دهد؛ کم کردن تورم بسیار خوب است اما نه به قیمت کاهش تولید کشور. رئیس اتاق بازرگانی تهران خاطرنشان کرد: مقام معظم رهبری برای سال ۱۴۰۲ دو دستور کار ارائه کردند، یکی مهار تورم و دیگری افزایش تولید با این حال اتفاقی که در سال ۱۴۰۲ در کشور افتاد مهار تورم با تضعیف واحدهای تولیدی بود.

وی اظهار کرد: همچنین رئیس کل بانک مرکزی می گویند قیمت ارز در بازار آزاد را قبول ندارند این در حالیست که بسیاری از شاخص‌های قیمت براساس این نرخ تعیین می‌شود و این نرخ بر اقتصاد تاثیرگذار است.

نجفی عرب گفت: شرایط اقتصادی کشور مطلوب فضای کسب و کار نیست و امیدواریم بانک مرکزی در سال ۱۴۰۳ سیاست‌هایش را اصلاح کند و به ویژه سیاست خود مبنی بر مهار تورم و کاستن از نقدینگی کشور را با بستن درهای بانک‌ها به سوی شرکت‌های تولیدی کنار بگذارد، این رویکرد سیاستی اشتباه است و در حالی در مورد واحدهای تولیدی فعال در بخش خصوصی اجرا می‌شود که شرکت‌های دولتی مشمول آن نمی‌شوند و منابع موردنیاز خود را از بانک‌ها می‌گیرند.

وی در نهایت یادآور شد: وقتی تولیدکننده نتواند با تمام ظرفیت کار کند قیمت تمام‌شده تولیدش بالا می‌رود و این امر خود به افزایش تورم می‌انجامد.

ختم بخیر شدن ماجرای گندم، چای و گوشت

گروه اقتصادی – امسال وزارت جهاد کشاورزی ۲ وزیر و یک سرپرست به خود دید. اگر بخواهیم بخش کشاورزی را در یک سالی که گذشت مورد بررسی قرار دهیم نخست باید به چالش گندم و خرید تضمینی آن اشاره کرد.

گندم و ماجرای یک محصول استراتژیک

قیمت خرید تضمینی ۳۲ قلم کالای اساسی از جمله گندم پیش از آغاز سال زراعی جدید (مهر ماه) ابلاغ می‌شود. قیمت خرید تضمینی گندم سال گذشته ۱۱.۵ هزار تومان در هر کیلو شهریور ماه ۱۴۰۱ تعیین و ابلاغ شد اما در ادامه با افزایش نرخ دلار در ۳ ماه پایانی سال گندم کاران درخواست افزایش نرخ تضمینی را مطرح کردند. نهایت اردیبهشت این نرخ به ۱۵ هزار تومان (۱۳ هزار تومان قیمت پایه و ۲ هزار تومان جایزه تشویقی) رسید. اما رضایت گندم کاران تأمین نشد. این بحث در تعیین نرخ جدید خرید تضمینی برای سال زراعی ۱۴۰۲-۱۴۰۳ ادامه پیدا کرد و در حالی که برخی عدد ۲۲ هزار تومان را قیمت واقعی می‌دانستند در نهایت ۱۹.۵ هزار تومان در شورای قیمت گذاری کالاهای اساسی تعیین شد. اما در ادامه این قیمت مورد پذیرش اعضای دولتی این شورا نبوده و با تأخیر چند ماهه ۱۷.۵ هزار تومان از سوی وزیر جهاد کشاورزی به عنوان رئیس شورا ابلاغ شد. موضوع دیگر در این محصول استراتژیک، پرداخت مطالبات گندم کاران بود. حدود ۱۰.۵ میلیون تن گندم از کشاورزان خریداری شد که قیمت آن ۱۵۶ هزار میلیارد تومان (همت) بود. پرداخت مقطعی و با فاصله زمانی زیاد موجب نارضایتی کشاورزان شد. در حالی که خرید گندم از فروردین ماه آغاز شده بود در نهایت ۳۰ مهر با تمام گندم کاران تسویه شد.

آغاز طرح کاشت یک میلیارد درخت

بنا بر دستور ریاست جمهوری، وزارت جهاد کشاورزی مکلف شده طی ۴ سال یک میلیارد درخت را در کشور بکارد. این وظیفه به سازمان منابع طبیعی و آبخیزداری کشور محول شد. سال گذشته کاشت نهال‌ها آغاز شد و امسال طرح به طور رسمی کلید خورد. قرار است سالانه ۲۵۰ میلیون درخت در مناطق مختلف کشور کاشته شود که بنا بر گفته مجری طرح مردمی کاشت یک میلیارد درخت، آمار دقیق تعداد نهال‌های کاشته شده امسال، فروردین ماه سال آینده محاسبه می‌شود.

به گفته کارشناسان ایران حدود ۱۶۵ میلیون هکتار وسعت دارد و باید ۱۰ درصد جنگل داشته باشد و در غیر این صورت جز کشورهایی با فقر فرهنگی و اجتماعی محسوب می‌شود. کاهش درجه حرارت، کنترل ریزگردها، تولید فضای سبز، جلوگیری از تخریب سرزمین و حفظ ارزش‌های محیط زیستی از جمله ضرورت‌های درختکاری در جهان است. نکته مهم درباره کاشت این نهال‌ها نگه داری و ماندگاری آن‌هاست دغدغه‌ای که کارشناسان محیط زیست با توجه به کمبود آب مطرح کرده‌اند. در زراعت «بذر» و در باغبانی «نهال» دارای اهمیت است. دو مؤلفه اساسی در نهال «اصالت» و «سلامت» رقم است. اصالت رقم با ریخت‌شناسی مولکولی احراز می‌شود و سلامت آن با ردیابی میدانی قابل سنجش است. به گفته رئیس گروه نهال و بهبود ارقام کشور، حدود ۶۸ میلیون نهال دارای مجوز در کشور تولید می‌شود که از این تعداد فقط ۶۳۰ هزار نهال یعنی یک درصد گواهی شده و اصالت و سلامت آنها تأیید می‌شود.

جهش تولید در دیمزارها

طرح جهش تولید در دیمزارهای کشور از جمله پروژه‌هایی است که در کشور دنبال می‌شود. این امر در سال ۱۴۰۱ منجر به بیش از یک میلیارد دلار صرفه‌جویی ارزی شد. به گفته معاون امور زراعت وزارت جهاد کشاورزی، کشت ۹۰ درصدی اراضی کشاورزی در طرح جهش تولید در دیمزارهای کشور مربوط به گندم و جو است. از ۴ میلیون و ۲۰۰ هزار هکتار از اراضی دیم کشور که برداشت محصول از بهار آغاز می‌شود حدود ۹۰ درصد مربوط به گندم و جو، ۳ تا ۴ درصد کشت دانه‌های روغنی، حدود یک درصد گیاهان دارویی و حدود ۳ تا ۴ درصد هم مربوط به کشت علوفه و حبوبات است. امسال چهارمین سال اجرای طرح جهش تولید در دیمزارها بود. میزان تسهیلات تخصیص یافته به این طرح، سال نخست برای این امر ۱۶۰ میلیارد تومان به عنوان یارانه بلاعوض تعیین و پرداخت شد. این عدد سال دوم به ۳۰۰ میلیارد تومان رسید و در سال سوم ۴۵۰ میلیارد تومان تعیین و هنگام پرداخت این عدد به ۵۰۰ میلیارد تومان رسید. سالانه بیشتر از یک تا ۱.۵ میلیارد دلار از این محل صرفه‌جویی ارزی برای کشور انجام می‌شود.

ماجرای یک فساد اقتصادی

ماجرا یکی از برندهای چای کشور مربوط به تسهیلات هنگفتی بود که دریافت کرده بود و به ازای آن چای وارد نشده بود؛ حتی محموله‌های وارداتی از سوی این برند مربوط به چای صنعتی و تاریخ گذشته بود که سر و صدا زیادی بر پا کرد. مدیر اجرایی سندیکای چای کارخانجات شمال درباره صادرات چای تاریخ گذشته به بارهای سال ۸۶ و ۸۷ اشاره کرد و گفته بود؛ سازمان تعاون روستایی در این سال‌ها حجم زیادی چای خریداری کرد که در نهایت سال ۹۱ به بخش خصوصی فروخت. این چای تا امسال در انبار استان گیلان بود و بخشی از آن بسته بندی و به تاجیکستان صادرات شد. سازمان تعاونی روستایی این چای را ۱۸ بهمن سال ۹۱ به فروش رساند که چای مربوط به سال‌های ۸۷ و ۸۸ هم منقضی شده بود؛ به این ترتیب این سازمان از سال ۹۲ شروع به فروش چای در بازار داخل و خارج کرد. آخرین محموله هم در سال ۹۸ به فروش رسید. پس از آن فروش این محصول تا سال ۱۴۰۱ دوباره متوقف شد. همچنین ۷۰۰ تن از این محصول، اردیبهشت امسال به کشورهای مختلف به عنوان چای صنعتی صادر شد. پیش تر صادرکنندگان از دو گونی استفاده می‌کردند؛ گونی داخلی که چای داخل آن نگهداری می‌شد. روی این گونی ذکر می‌شد چای قابل شرب یا صنعتی است یا اینکه نوشته‌ای وجود نداشت. اما روی گونی بیرونی یا دومی نوشته می‌شد، چای صنعتی یا محصول مصرف انسانی ندارد. آنچه در برخی مواقع رخ می‌داد این بود که پس از خروج محموله از مرز گونی دوم خارج می‌شد. سودجو در این بازار زیاد است و بنا به اظهار رئیس سازمان بازرسی کل کشور بخشی از این چای سنواتی که با عنوان مصرف صنعتی صادر شده بود دوباره وارد کشور شده بود که توقیف شد.

بازار گوشت

گوشت قرمز: کاهش سطح درآمد جامعه سبب شد تا برخی اقلام از سبد غذایی خانوار حذف شود. امسال از گوشت گوسفند به عنوان کالای لوکس نام برده شد که در برخی مناطق تهران به هر کیلو گرم ۹۰۰ تا یک میلیون تومان هم رسید. خشکسالی‌های متوالی کشور سبب شد تا دامداران توان تأمین علوفه را نداشته باشند و دام‌های مولد زیادی در سال‌های ۹۹ و ۱۴۰۰ کشتار شدند. حذف ارز ترجیحی در اردیبهشت ۱۴۰۱ این تنش را تشدید کرد و در نهایت پس از اعیاد قربان و غدیر خم قیمت گوشت به یکباره افزایش زیادی داشت. نخست قرار شد با واردات دام پایه پروار معضل حل و فصل شود. اما این امر تا پایان سال انجام نشد. واردات گوشت گرم، منجمد و دام زنده در مقطع زمانی با نوسانات انجام شد. با نزدیک شدن به ماه مبارک رمضان و ایام نوروز بازار تقاضا افزایش زیادی داشت و وزارت جهاد کشاورزی برای مدیریت بازار روزانه ۲۰۰ تن گوشت قرمز در کشور توزیع کرد. این گوشت تنظیم بازار هر کیلو گرم ۲۹۹ هزار تومان بوده که به دلیل فاصله قیمتی آن با نرخ آزاد (۵۵۰ تا بیش از ۸۰۰ هزار تومان) منجر به صف طولانی شد.

گوشت مرغ: قیمت مصوب گوشت مرغ اردیبهشت ماه امسال ۷۳ تومان تعیین و ابلاغ شد؛ اما در بازار هیچگاه این قیمت عملیاتی نشد. در مقطع زمانی هر کیلو گرم گوشت مرغ به ۱۰۰ هزار تومان رسید. در نیمه نخست سال و ۳ ماه پاییز ماهانه بین ۱۲۸ تا ۱۳۲ میلیون قطعه جوجه‌ریزی انجام شد. روند صعودی قیمت گوشت قرمز سبب شد تا تقاضا برای گوشت مرغ بالا باشد. بر اساس برنامه‌ریزی‌های انجام شده در ۳ ماهه پایانی سال میزان جوجه‌ریزی به بیش از ۱۵۰ میلیون قطعه رسید که رکورد بی سابقه‌ای در کشور بود. این آمار در اسفند به دلیل مصادف شدن ایام نوروز با ماه مبارک رمضان به ۱۵۲ میلیون قطعه جوجه‌ریزی رسید. مدیریت منجر به تعادل قیمت‌ها شده و در حال حاضر هر کیلو گوشت مرغ با قیمت ۷۸ هزار تومان در دسترس شهروندان قرار دارد. این مبلغ در میادین و بازارهای میوه و تره بار هر کیلو گرم ۷۶ هزار و ۵۰۰ تومان است. گفتنی است؛ وزارت جهاد کشاورزی امسال ۲ وزیر و یک سرپرست به خود دید.